

ZBORNIK RADOVA
PRIJELOMNE GODINE
BOSANSKOHERCEGOVAČKE
PROŠLOSTI (2)

Sedad Bešlija (ur.)

ZBORNİK RADOVA SA MEĐUNARODNE NAUČNE KONFERENCIJE
PRIJELOMNE GODINE BOSANSKOHERCEGOVAČKE PROŠLOSTI (2)

POSEBNA IZDANJA

Knjiga 13

Izdavač:

UNIVERZITET U SARAJEVU – INSTITUT ZA HISTORIJU

Podgaj 6, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

www.iis.unsa.ba

Za izdavača:

Dr. sc. SEDAD BEŠLIJA

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. sc. SEDAD BEŠLIJA, viši naučni saradnik

Uredništvo:

Dr. sc. SAFET BANDŽOVIĆ, naučni savjetnik

Dr. sc. HANA YOUNIS, viši naučni saradnik

Dr. sc. ENES DEDIĆ, naučni saradnik

Dr. sc. ENES S. OMERović, naučni saradnik

Dr. sc. DŽENITA SARAČ – RUJANAC, naučni saradnik

Dr. sc. SABINA VELADŽIĆ, naučni saradnik

Stavovi i gledišta iznesena u radovima autora ne predstavljaju nužno stavove i gledišta uredništva.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

94(497.6)(082)(063)

MEĐUNARODNA naučna konferencija Prijelomne godine bosanskohercegovačke prošlosti (2019 ; Sarajevo)

Zbornik radova. 2 / Međunarodna naučna konferencija Prijelomne godine bosanskohercegovačke prošlosti, Sarajevo, 22-23. novembar 2019. ; [glavni i odgovorni urednik Sedad Bešlija]. – Sarajevo : Institut za historiju Univerziteta, 2021. – 393 str. : ilustr. ; 25 cm. – (Posebna izdanja / Institut za historiju ; knj. 13)

Bibliografske i druge bilješke uz tekst. – Summaries. – Registar.

ISBN 978-9958-649-37-0 (Cjelina)

ISBN 978-9958-649-39-4 (Knj. 2)

COBISS.BH-ID 43314182

UNIVERZITET U SARAJEVU – INSTITUT ZA HISTORIJU

ZBORNIK RADOVA
MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
PRIJELOMNE GODINE
BOSANSKOHERCEGOVAČKE PROŠLOSTI
(2)

Sarajevo, 22–23. novembar 2019.

Sarajevo, 2021.

SADRŽAJ

RUSMIR MAHMUTĆEHAJIĆ

Oblici i sadržaji ideologija antibosanstva u dvadesetom stoljeću 7

SAFET BANDŽOVIĆ

Dihotomije u historiji Bosne i Hercegovine:

sporazum Cvetković-Maček (1939) 39

ADNAN JAHIĆ

“Cvijet naše narodnosti” prema 10. aprilu 1941.

Šta i koliko je moguće znati? 83

DEJAN SEGIĆ

Od regionalnog ka lokalnom nivou ustaške vlasti: Uspostavljanje organa NDH u Sarajevu i prenos vlasti na lokalni nivo na primeru

Višegrada, Rudog i Priboja 105

SEMIR HADŽIMUSIĆ

Značaj opismenjavanja stanovništva za obnovu države i provođenje

politike Komunističke partije u Bosni i Hercegovini 1945–1948. godine 133

IVANA PANTELIĆ

Nova žena, emancipatorski diskurs u časopisima *Nova žena*

i *Žena danas* od 1945. do 1955. godine 171

SANJA PETROVIĆ TODOSIJEVIĆ

Opšti zakon o školstvu (1958) kao okvir za emancipaciju dece i detinjstva u socijalističkoj Jugoslaviji s posebnim osvrtom na

Bosnu i Hercegovinu 195

DŽENITA SARAČ-RUJANAC

Nepoznato o poznatome. Olimpijska 1984. i SR Bosna i Hercegovina 219

JASMIN MEDIĆ

Bosna i Hercegovina između raspada Jugoslavije i sticanja nezavisnosti257

MIRKO PEJANOVIĆ

Referendum građana Bosne i Hercegovine 1992. godine predstavlja izraz demokratske volje građana za suvereni i nezavisni državno-pravni status Bosne i Hercegovine u historijskom vremenu disolucije SFRJ277

AMIR KLIKO

Uloga “hrvatskih zajednica” u Tuđmanovoj politici teritorijalne dezintegracije i podjele Republike Bosne i Hercegovine 1991–1995. godine297

MELDIJANA ARNAUT HASELJIĆ

Republika Bosna i Hercegovina između udruženih zločinačkih poduhvata (1992–1995) 311

MERISA KAROVIĆ-BABIĆ

Dolazak snaga za brze reakcije u Bosnu i Hercegovinu i vojna intervencija 345

AJDIN MUHEDINOVIC

Prezentacija ZAVNOBiH-a u glasilima nacionalnih stranaka u Bosni i Hercegovini (1990–1995).....373

INDEKS AUTORA 391

INDEKS AUTORA

1. **dr. sc. Meldijana Arnaut Haseljić**, Institut za istraživanje ratnih zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, ameldijana@hotmail.com
2. **dr. sc. Safet Bandžović**, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, safet.bandzovic@iis.unsa.ba
3. **Semir Hadžimusić, MA**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina, hadzi.semir@gmail.com
4. **prof. dr. Adnan Jahić**, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina, adnan.jahic67@gmail.com
5. **dr. sc. Merisa Karović-Babić**, Institut za istraživanje ratnih zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, merisa.karovic@gmail.com
6. **dr. sc. Amir Kliko**, Institut za istraživanje ratnih zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, klikoamir@gmail.com
7. **akademik Rusmir Mahmutćehajić**, Međunarodni forum Bosna, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, if_bosna@bih.net.ba
8. **Jasmin Medić, MA**, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, jasmin.medic@iis.unsa.ba
9. **Ajdin Muhedinović, MA**, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, muhedinovicajdin@gmail.com
10. **dr. sc. Ivana Pantelić**, Institut za savremenu istoriju, Beograd, Republika Srbija, pantelic.ivana@gmail.com
11. **akademik Mirko Pejanović**, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, pejanovicm@hotmail.com
12. **dr. sc. Sanja Petrović Todosijević**, Institut za noviju istoriju Srbije, Beograd, Republika Srbija, uransp@gmail.com

13. **dr. sc. Dženita Sarač-Rujanac**, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, dzenita.sarac-rujanac@iis.unsa.ba
14. **mr. sc. Dejan Segić**, Austrijska akademija nauka – Institut za kulturološke studije i povijest teatra, Beč, Republika Austrija, dejan.segic@oeaw.ac.at

Fotografije na koricama

1. Radimlja - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1670121>
2. Srebrenik stari grad - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=19845289>
3. Srednjovjekovni grb - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=49562570>
4. Sarajevo - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=63540372>
5. Austrougarske uniforme - <https://vojnapovijest.vecernji.hr/media/img/99/75/25785b789b5c2b9117bf.jpeg>
6. Atentat 1914. - <http://moderncontemporarybham.wordpress.com/2013/03/page/2/>, originally from Serbian archives, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6954911>
7. Most na Neretvi - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15487008><https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=24083757>
8. Muzej ZAVNOBiH-a - <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=12665278>
9. Armija BiH - http://www.bosnjaci.net/foto/Armija_BiH_666.jpg
10. Glasački listić 1992. - <https://bs.wikipedia.org/w/index.php?curid=257422>

POSEBNA IZDANJA

Knjiga 13

PRIJELOMNE GODINE BOSANSKOHERCEGOVAČKE PROŠLOSTI (2)

Izdavač:

UNIVERZITET U SARAJEVU – INSTITUT ZA HISTORIJU

Podgaj 6, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

www.iis.unsa.ba

Za izdavača:

Dr. sc. SEDAD BEŠLIJA

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. sc. SEDAD BEŠLIJA

Lektori:

JASMINA MUJEZIN, MA

ANELA DEDIĆ, MA

DTP:

AMRA MEKIĆ

Tehnička pomoć:

MEHMED HODŽIĆ, MA

Štampa:

ŠTAMPARIJA FOJNICA

Tiraž:

200

SARAJEVO, 2021.

Štampanje ovog zbornika djelomično je podržano sredstvima
Fondacije za izdavaštvo Sarajevo.